

Hu Csin~tao a Fehér Házban

21 díszlövés – 45 milliárd dollár

Szunomár Ágnes

Hu Csin-tao kínai pártfőtitkár-államelnök január 18. és 21. között tartózkodott az Egyesült Államokban, Washingtonban tárgyalt Obama elnökkel, az amerikai kormányzat és az üzleti élet prominens képviselőivel, és ellátogatott Chicagóba is. Ez idő alatt a magyar éves GDP egyharmadának megfelelő értékben kötött exportmegállapodásokat különböző amerikai cégekkel. A látogatást mindkét fél sikeresnek minősítette, s egyes elemzők egyenesen az elmúlt harminc év amerikai–kínai relációjának legjelentősebb találkozáját látták e vizitben. Azonban továbbra is kérdés maradt, hogy a világ két legnagyobb (gazdasági) hatalma hogyan fogja kezelni a jövőbeni súrlódásokat.

Még amerikai útjának megkezdése előtt Hu elnök interjút adott a *Wall Street Journal* számára, melyben vázolta hozzáállását mindazon kérdésekhez, melyek megvitatására a látogatás alkalmával számítani lehetett. Az amerikai–kínai kapcsolatról azt nyilatkozta, hogy mindkét fél számára hasznos lenne, ha végre elmozdulnának a konfrontációtól a kooperáció felé: „El kell hagynunk a »zéróösszegű« hidegháborús mentalitást, objektív és ésszerű módon kell tekintetbe vennünk egymás fejlődését, tiszteletben tartva az egymás által választott [eltérő – Sz. Á.] fejlődési utakat, és folytatni kell a közös fejlesztések révén mindkét fél számára előnyös együttműködést.”

Az amerikai valuta helyzetét illetően Hu már az interjú során elmondta, hogy mivel a dollár az egyik legjelentősebb tartalékvaluta, az amerikai monetáris politika jelentős hatással van a globális likviditásra és tőkeáramlásra, így a dollár likviditását ésszerű és stabil szinten kell tartani. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a jelenlegi nemzetközi valutarendszer a múlt terméke. Kína egyre jelentősebb résztve-

vője a világgazdaságnak, mind a gazdasági teljesítmény, mind pedig a kereskedelem szempontjából, és a jüan is egyre nagyobb szerepet játszik a világgazdasági fejlődésben. Hozzátette, hogy „hosszú időt vesz igénybe, míg egy ország valutája széles körben elfogadott lesz”, de a kínai kormány nem titkolt célja, hogy a jüan előbb-utóbb nemzetközi valutává váljék.

Az interjú során szóba került a növekvő kínai infláció is. Erről Hu Csin-tao elmondta, hogy már elfogadtak egy csomagtervet annak megfékezésére, melynek a kamatláb-kiigazítás is része. Irányítottan lebegő árfolyamrendszert vezetnek be, mely a piaci kereslet és kínálat mozgásán alapul, s egy valutakosárhoz kötött. Tagadta ugyanakkor, hogy közvetlen kapcsolat lenne az árfolyam-politika változásai és az infláció között, mivel az előbbi számos további tényező által is meghatározott.

Az elnöki látogatás szűk körű vacsorával indult, amit Obama elnök adott Hu Csin-tao tiszteletére a Fehér Ház egyik szárnyában. (Ez a lépés már önmagában is gesztusértékű, mivel 2006-os látogatásakor a kínai pártfőtitkár-államelnök Hu állítólag zokon vette, hogy Bush elnök csak egy munkaebéden látta vendégül tárgyalópartnerét, s a kínai himnuszt sem játszotta végig a zenekar.) Másnap – szintén a Fehér Házban – megkezdődtek a hivatalos tárgyalások. Odaérkezésekor 21 ágyúlövéssel köszöntötték a kínai elnököt, a zenekar mindkét himnuszt (végig)játszotta, s aznap állami díszvacsorát is adtak Hu és delegációjának tiszteletére. Csütörtökön és pénteken a delegáció Chicagóban folytatta a megbeszéléseket.

Míg a megbeszéléseken elhangzottokról, elsősorban a kényesebb kérdésekről, csak né-

hány információ szivárgott ki, addig a „készpénzre váltható” megállapodásokról nagyon is konkrét adatok láttak napvilágot: az Egyesült Államok és Kína 45 milliárd dollár értékben kötött exportmegállapodásokat, melynek része 200 Boeing repülőgép megvásárlása 19 milliárd dollár értékben. De komoly üzletekhez jutott a Honeywell informatikai vállalat, a gépiparban tevékenykedő Caterpillar, és az energiaipari berendezéseket gyártó Westinghouse Electric is. Az előzetes becslések szerint a fent említett üzletek 235 ezer új munkahely létrejöttéhez járulhatnak hozzá az Egyesült Államokban. Ha úgy vesszük, ez már fél siker, mivel Obama pénteken már így érvelt: „Meg kell nyitnunk a piacokat [a kínai piacokat – Sz. Á.], hogy kereskedelmünk egyirányú helyett végre kétirányú legyen”. Az exportmegállapodások mellett amerikai kormányzati információk szerint sikerült előrelépni a szellemi tulajdonjogok védelmének kérdésében, és Obama meggyőzte Hu-t arról is, hogy vesse latba minden befolyását annak érdekében, hogy ismét tárgyalóasztalhoz ültesse Észak- és Dél-Korea vezetőit.

A fenti sikerek mellett azonban számos – eredetileg Obama elnök tárgyalási listáján szereplő – területen nem történt előrelépés. Nem született megállapodás például a júan helyzetét illetően, pedig amerikai elemzők szerint a júan mesterséges alulértékeltsége a fő okozója annak, hogy az Egyesült Államokkal szembeni kínai kereskedelmi többlet 2010-re közel 270 milliárd dollárra nőtt. Elizabeth Economy, a Külkapcsolatok Tanácsának (Council on Foreign Relations, CFR) Kína-szakértője utóbb azzal magyarázta ezt, hogy a megbeszéléseken Hu elnök nem volt engedékeny ez ügyben, de reálisan senki sem várhatott áttörést a kérdésben: „Kína a maga módján kezeli ezt a kérdést, saját gazdasági érdekeinek figyelembe vételével” – tette hozzá a szakértő. De a sikertelen tárgyalási pontok között említhető az emberi jogok kínai helyzete, például a bebörtönzött kínai Nobel-békedíjas Liu Hsziao-po (Liu Xiaobo) esete is, melyet Kína továbbra is saját belügyeként kezel.

Míg a tárgyalások amerikai médiavisszhangja – a fentiek tükrében érthető módon – vegyesnek mondható, addig a kínai sajtó reakciói – megint csak nem meglepő módon – egyöntetűen pozitívak, bár utóbbiakból természetesen kimaradtak az emberi jogokra és a valutakérdésre vonatkozó utalások. Az állami televíziós csatornák hatalmas lelkesedéssel számoltak be a Fehér Házban adott fogadás

pompájáról. Még az egyik, általában nacionalistának számító, az Egyesült Államokról elítélő cikket közlő kínai bulvárlap is úgy minősítette az elnöki látogatást mint ami „jelentős mértékben hozzájárult a világbéke megteremtéséhez”. „A világnak üdvözölnie kell Hu Csin-tao amerikai útját és a kínai és amerikai vezetők kiváló előrelátását” – jelent meg egy lap hasábjain, „Kína és az USA hozzáállása eloszlatott számos félelmet az ázsiai–csendes-óceáni térségben” – írták máshol. A Xinhua hírügynökség minősítése szerint a látogatás „a kínai–amerikai diplomácia történelmi mesterfogása, globális jelentőséggel.” Hu mostani látogatásának médiaüzenete úgy foglalható össze, hogy a kínaiak megkapnak mindent, amit akarnak.

Maradtak tehát nyitott kérdések, az azonban bizonyos, hogy a kínai piac létfontosságú az amerikai gazdaság számára, s a fennálló ellentétek nem fogják meggátolni őket abban, hogy kihasználják a múlt heti látogatásból adódó előnyöket, mert az együttműködés mindkét fél számára hasznos lehet: az amerikaiak piachoz juthatnak, a kínaiak pedig magas szintű amerikai technológiához. Hogy mit hoz a távolabbi jövő, ma még nehéz megmondani. Az mindenesetre jelzésértékű, hogy a kilencéves Sasha Obama – aki a Fehér Házban találkozott is Hu elnökkel – kínaiul tanul.

* * * * *

Eddig megjelent számaink megtekinthetők és letölthetők a www.vki.hu honlapról